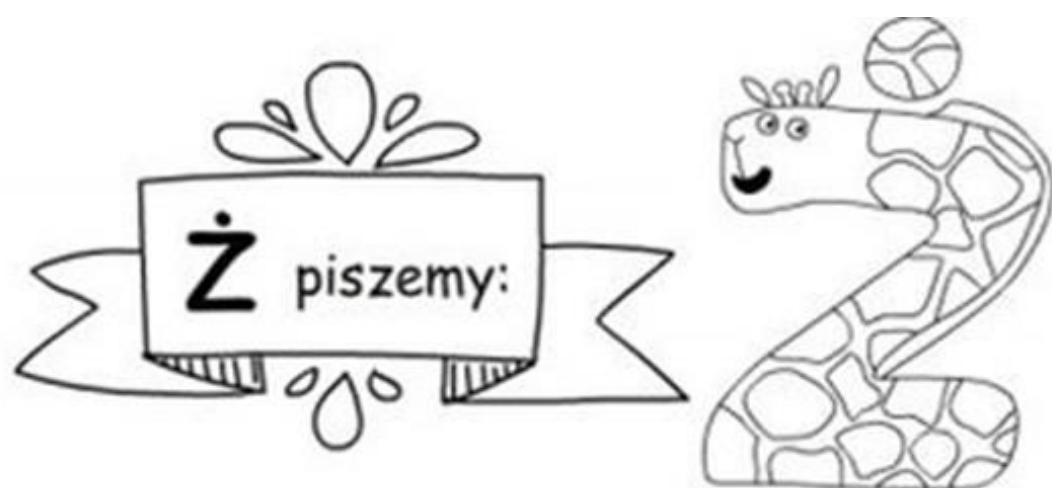

Szanowni Rodzice

Do Państwa dyspozycji przekazuję kolejną część zasad poprawnej pisowni języka polskiego.
Tym razem są to zasady i ćwiczenia związane z „Ż”.

Życzę przyjemnej i owocnej pracy
pedagog mgr Maria Konaszewska

Niniejsze karty pozyskano z ogólnodostępnych stron internetowych i innych pomocy dydaktycznych.

➔ gdy wymienia się na **g, s, z, ź, dz, h**
(np. mogę- można, boski- boży, mazać- mażę,
groźba- grożę, księdza- księża, druż- drużyna)

➔ po spółgłoskach: **r, l, ł, n**
(np. drzenie, ulżyć, tże)

➔ w zakończeniach: **-aż, -eż**
(np. bandaż, bagaż, przecież)

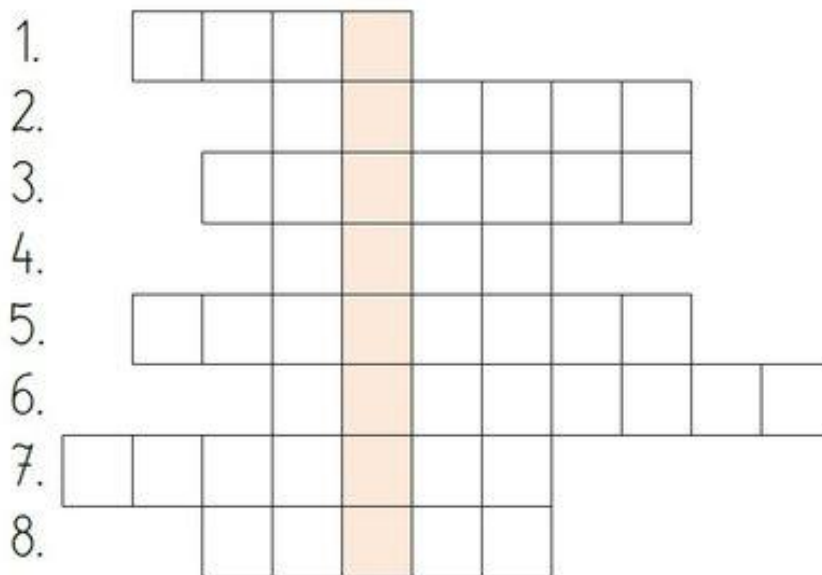
➔ w partykule: **-że, -ż**
(np. jakże, niemalże, ależ).

UWAGA! „Ż” w wielu wyrazach jest niewymienne
i jego pisownię trzeba zapamiętać,
poniżej kilka wyrazów do zapamiętania:
(żółw, żółty, żaba, żagiel, nóż, ciężki, jeż,
żelazko, podróż, żarówka, nożyczki).

Krzyżówka

1. Równie szybki jak ślimak.
2. Patrzy na inne zwierzęta z góry.
3. Należy ją wymienić, gdy się przepali.
4. Kumka w stawie.
5. Mówione złotej rybce.
6. Ogrodzenie z krzewów.
7. Służy do prasowania ubrań.
8. Gasi go strażak.

Zapamiętaj!

„Ż” wymienne

Piszemy „ż”, gdy wymienia się na „g”, „z”, „s”, „h”, „ź”, „dz”, „dź”, np.: dróżka
- droga, książka - księga, uważny - uwaga, liżę - lizak, boży - boski, drużyna
- druh, grożę - groźba, księża - ksiądz.

- Uzupełnij tabelę według wzoru.

CZĘŚĆ MOWY	WYRAZ Z Ż	WYRAZ POKREWNY	GŁOSKA, NA KTÓRĄ WYMIENIA SIĘ Ż
przymiotnik	potężny	potęga	g
	wskaż		
	liżę		
	drużyna		
	mosiężny		
	wyżyna		
	grożę		

- Podkreśl wyrazy z „ż” wymiennym. Wypisz je i dopisz wyrazy, na które się wymieniają.

Grażyna i jej koleżanka wybrały się na sanki. Było już ciemno. Szły wąską dróżką na pobliską górkę. Chciały pojeździć i nacieszyć się śnieżnym puchem. Niestety, nikomu nie powiedziały, dokąd idą. Zjechały kilka razy z wyżyny, ale za czwartym razem sanki dziewczynek zahaczyły o potężny korzeń i nóżka Grażyny utknęła w dziurze. Co robić? Potrzebna była szybka pomoc. Koleżanka pędem pobiegła do domu. Bała się, że Grażynie grozi odmrożenie stopy. Na szczęście tato już wrócił z pracy i mógł pomóc dziewczynkom...

koleżanka - kolega

Ż WYMIENNE NA G, H, S, Z, Ż (ZI), DZ

1. Na żółto zakresł w diagramie wyrazy z literą *ż* wymienną na literę *g*.
Dopisz je do wyrazów pokrewnych z literą *g* podanych pod diagramem
i na żółto zaznacz litery *ż*.

m	n	o	ż	e	n	i	e	s	z	k
a	b	c	d	k	s	i	ą	ż	k	a
l	e	ż	a	k	e	f	g	h	i	j
k	l	p	i	e	r	o	ż	e	k	a
r	ó	w	n	o	w	a	ż	n	i	a
u	u	p	o	w	a	ż	n	y	ś	ć
o	g	d	r	ó	ż	n	i	k	h	a

powaga – .....

księga – .....

mnogość – .....

droga – .....

legowisko – .....

pierogarnia – .....

równowaga – .....

Uzupełnij: Ż wymienia się na .....

„Ż” do zapamiętania

- Wpisz do diagramu nazwy fotografii tak, by ostatnia litera wyrazu była pierwszą następnego. Wypisz oznaczone litery i odczytaj hasło.

ryż

filizanka

ciężarówka

księżyc

żuk

abazur

F

4

5

1

2

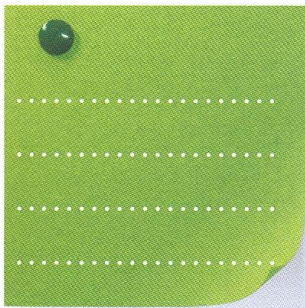
3

1 2 3 4 5

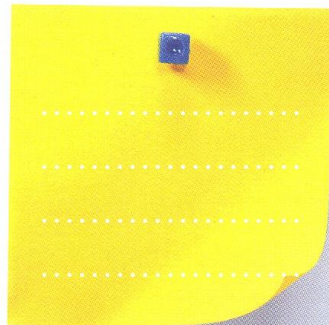
- Uporządkuj wyrazy i przepisz je na odpowiednie karteczki.

zboże · żyrafa · nożyczki · żyto · żubr · żołądź · wąż · żelazko ·
łyżka · jeżyny · żmija · łyżwy

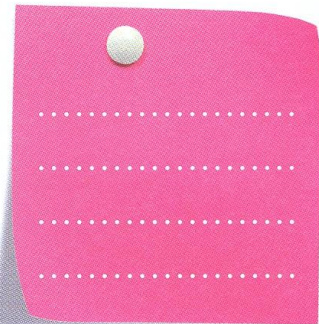
ZWIERZĘTA

PRZEDMIOTY

ROŚLINY

Wyrazy z „ż” i „sz”

- Przeczytaj tekst i wpisz brakujące „rz”, „ż” lub „sz”.

Kończył się ma.....ec. Nad głową policjanta zab.....ęcząta ospata p.....czoła. Komisa..... policji And.....ej Chrząszcz smętnie spoj.....ał na kalenda..... Miał powa.....ne zmartwienie. Od miesięcy trwały poszukiwania G.....egorza G.....yba, stynnego kasia.....a. G.....yb p.....ewodził złodziejskiej szajce. Nie dość, że dawał zły p.....yktad młodzi.....y, to jeszcze okradał sklepy spo.....ywcze, odzie.....owe, a nawet wa.....ywniaki. Komisa..... wyj.....ał przez okno i wypuścić p.....czotę. Nagle otwo.....yły się d.....wi. Przy biurku stanął podkomisa..... Je.....y O.....ech i podał Ch.....ąszczowi kartkę. Komisa..... .....ucił tylko okiem na świstek, wyjął „Ksia.....kę kodów i szyfrów” i .....ekt: – Mamy go! Policjanci rozpoczęli p.....ygotowania do ujęcia p.....estępcy.

- Odczytaj wiadomość Grzegorza Grzyba, wiedząc, że niektóre litery zastąpiono innymi z pary. (Jeśli w wiadomości powinno być A, zastąpiono je G.) Litery, których nie ujęto w kluczu, pozostaw bez zmian.

G ↔ A   D ↔ E   R ↔ Y   P ↔ O   L ↔ U   K ↔ I

SOPTIGJMR   SKĘ   W   BGYZD

OPE   JGYZĘBKNA

IGSKGYZ